

natuurtoets

Quickscan natuurtoets Bathmenerweg 3-7, Nieuw Heeten

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Raalte

Status

Definitief

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Bathmenerweg 3-7, Nieuw Heeten

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
18-491	8 maart 2019	Definitief

Auteur(s)

R. (Remo) Wormmeester

Tweede lezer

M. (Mike) Wallink

Opdrachtgever

Gemeente Raalte

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Wormmeester, R. (2019). Quickscan natuurtoets Bathmenerweg 3-7, Nieuw Heeten. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 18-491. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	3
2. Kader en methode	4
2.1 Wettelijk kader	4
2.2 Onderzoeksmethode	5
3. Gebiedsbescherming	7
3.1 Natura 2000	7
3.2 Natuurnetwerk Nederland	7
4. Soortbescherming	9
4.1 Flora	9
4.2 Zoogdieren	9
4.3 Broedvogels	11
4.4 Amfibieën	12
4.5 Dagvlinders	13
4.6 Overige soortgroepen	13
5. Geraadpleegde bronnen	14
Bijlagen	

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Gemeente Raalte heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de bestemmingsplanwijzigingsprocedure die de bouw diverse woon-werkkavels aan de Bathmenerweg 3-7 te Nieuw Heeten mogelijk maakt. Om de beoogde ontwikkelingen te kunnen verwezenlijken, moet de bestaande bebouwing (een sportzaal) in het plangebied afgebroken worden. De natuurtoets is bedoeld om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die op kunnen treden door de beoogde bestemmingswijziging. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden.

Gebiedsbescherming

- Het project heeft geen negatieve effecten op instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden tot gevolg. Op basis van ervaring van soortgelijke projecten verwachten we dus ook dat extra stikstofemissie geen negatieve effecten (vergunningplicht) met zich meebrengt op Natura 2000-gebieden. Indien gewenst kunnen we -zodra de exacte plannen voor het plangebied bekend zijn- middels het rekenprogramma AERIUS de toename van stikstofdepositie berekenen voor zowel de (tijdelijke) aanlegfase als gebruiksfase.
- Gezien de afstand, de aard van de activiteiten, het terreingebruik en de tussenliggende infrastructuur en bebouwing worden negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van NNN-gebied uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van NNN-gebied zijn niet aan de orde.

Soortbescherming

- In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in bebouwing binnen het plangebied. Door voorgenomen sloopwerkzaamheden gaan mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Schade aan onmisbaar foerageergebied en vliegroutes zijn niet te verwachten.
- Nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aanwezig in het plangebied. Algemene broedvogels van bebouwing en (tuin)beplanting komen wel voor. Daarmee moet bij uitvoering van werkzaamheden rekening worden gehouden (zie advies).
- Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren en amfibieën met een provinciale vrijstelling verloren gaan.
- In het plangebied zijn in de overige soortgroepen (flora, reptielen, ongewervelden en vissen) geen vaste verblijfplaatsen van beschermde soorten aangetroffen of te verwachten.

Advies

- Indien gewenst kunnen we -zodra de exacte plannen voor het plangebied bekend zijn- middels het rekenprogramma AERIUS de toename van stikstofdepositie berekenen voor zowel de (tijdelijke) aanlegfase als gebruiksfase.

- Op de locatie waar zich mogelijk een vaste verblijfplaats van vleermuizen bevindt (sportzaal), dient aanvullend onderzoek te worden gedaan conform vleermuisprotocol. Uit de resultaten van aanvullend onderzoek blijkt of ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming dient te worden aangevraagd.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na eind juli of het plangebied te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedssfeer van de plannen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Raalte is voornemens het terrein aan de Bathmenerweg 3-7 te Nieuw Heeten te herinrichten om ruimte te creëren voor de realisatie van diverse woon-werkkavels. Om de beoogde ontwikkelingen te kunnen verwezenlijken, moet de bestaande bebouwing (een sportzaal) in het plangebied afgebroken worden. Dit gaat gepaard met een bestemmingsplanwijziging.

De voorgenomen sloop, bouw en ingebruikname gaan mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. De Wet natuurbescherming (Wnb) verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. Deze natuurtoets beoordeelt de effecten van de beoogde ontwikkelingen op de onderdelen soort- en gebiedsgerichte natuurbescherming van de Wnb. Gemeente Raalte heeft aangegeven reeds te beschikken over een rapportage omtrent bomeninventarisatie. Mede hierdoor is het aspect houtopstanden buiten beschouwing gelaten in voorliggende rapport.

Voorliggend rapport gaat eerst in op de beoogde ontwikkeling (§1.2). In hoofdstuk 2 zijn het wettelijk kader en de onderzoeksmethodiek beschreven. Vervolgens wordt een effectanalyse en -beoordeling gegeven ten aanzien van beschermde gebieden (hoofdstuk 3) en soorten (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 zijn de geraadpleegde bronnen vermeld.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied is gelegen aan de Bathmenerweg 3-7 te Nieuw Heeten (zie figuur 1.1). Het plangebied bestaat uit bebouwing in de vorm van een sportzaal, verharding in de vorm van parkeerterrein, grasland, struwelen en bomen. Permanent oppervlaktewater is niet aanwezig.

Het bestemmingsplan wordt gewijzigd om ruimte te creëren voor de realisatie van diverse woon-werkkavels. Naast de toetsing van mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden door de beoogde bestemmingswijziging, toetsen we aanvullend de voorgenomen sloopwerkzaamheden.

Figuur 1.1 Locatie plangebied (rood omlijnd) met de te slopen sportzaal (geel raster). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de gebieds- en soortbescherming. Conform de vraagspecificatie gaan we niet in op de bescherming van houtopstanden. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen, projecten en activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Een belangrijk aandachtspunt is stikstof. Daarvoor is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) ontwikkeld. Als uit de beoordeling blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significant) negatieve effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
  - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals Huismus, Gierzwaluw en Buizerd.
  - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
  - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
  - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het rijk. Voor het verkrijgen

van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijke belang wordt voldaan.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De bescherming van het Nationaal natuurnetwerk (NNN; de voormalige EHS) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Stb 2016 nr. 351) en uitgewerkt in provinciale verordeningen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.2 Onderzoeksmethode

Het voornemen is mogelijk in strijd met de wettelijke bescherming van natuurwaarden (Wet natuurbescherming, het Barro en de provinciale verordening). Daarom is onderzoek uitgevoerd naar de effecten op aanwezige of te verwachten beschermde waarden die op kunnen treden door de beoogde bestemmingswijziging. Gestart is met literatuuronderzoek om na gaan of het plangebied binnen beschermde gebieden ligt. Ook is het literatuuronderzoek gebruikt om uit te zoeken of beschermde soorten bekend zijn in en rondom het plangebied (zie voor een volledig overzicht de geraadpleegde bronnen in hoofdstuk 5).

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek waaronder de NDFF¹, vormt de basis voor het veldbezoek dat op 22 januari 2019 (droog, bewolkt, -4°C, weinig wind) is uitgevoerd. Het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht door een ecoloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het onderzoeksgebied en beschermde gebieden. Tijdens het veldonderzoek is in kaart gebracht of (mogelijke) jaarrond beschermde nesten van broedvogels aanwezig zijn in bebouwing en bomen binnen het plangebied. Specifiek is bebouwing onderzocht op potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen en Steenmarter. Hierbij is de bebouwing van binnen geïnspecteerd waarbij gezocht is naar sporen en exemplaren van bovengenoemde soorten..

¹ Op de gegevens van de NDFF rusten auteursrechten.

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn en is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden. Vervolgens is op basis van het voornemen, zoals dat er nu ligt, bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de 'Sallandse Heuvelrug', gelegen op een afstand van circa 900 meter ten noordoosten van het plangebied (zie figuur 3.1). Gezien de afstand, de aard van de activiteiten, de tussenliggende infrastructuur en bebouwing worden negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied uitgesloten. Op basis van ervaring van soortgelijke projecten verwachten we overigens ook dat extra stikstofemissie geen negatieve effecten (vergunningsplicht) met zich meebrengt op Natura 2000-gebieden. In onderstaande paragrafen volgt een nadere toelichting hieromtrent.

Tijdens de sloop van de sportzaal en de aanlegfase van de woon-werkkavels leidt het voornemen mogelijk tot een tijdelijke verhoging van stikstofemissie door de inzet van mobiele werktuigen. Voor de realisatie van het de woon-werkkavels worden machines ingezet die stikstof (N) uitstoten. Ook de aanleg en gebruikname van de woon-werkkavels leidt waarschijnlijk tot een verhoging van stikstofemissie. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het natura 2000-gebied door deze emissies verwachten we niet. Deze conclusie kunnen we echter alleen onderbouwen met 'harde' cijfers gebaseerd op een AERIUS-berekening.

Indien gewenst kunnen we -zodra de exacte plannen voor het plangebied bekend zijn- middels het rekenprogramma AERIUS de toename van stikstofdepositie berekenen voor zowel de (tijdelijke) aanlegfase als gebruiksfase. In de meeste gevallen geldt voor projecten met een stikstofdepositie hoger dan 0,05 mol/ha/jaar op een nabijgelegen Natura 2000-gebied dat het noodzakelijk is om een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen. Dit model is in het kader van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) ontwikkeld. Met dit programma wordt de te verwachten verandering (toename) van stikstofdepositie uitgerekend en geografisch weergegeven.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

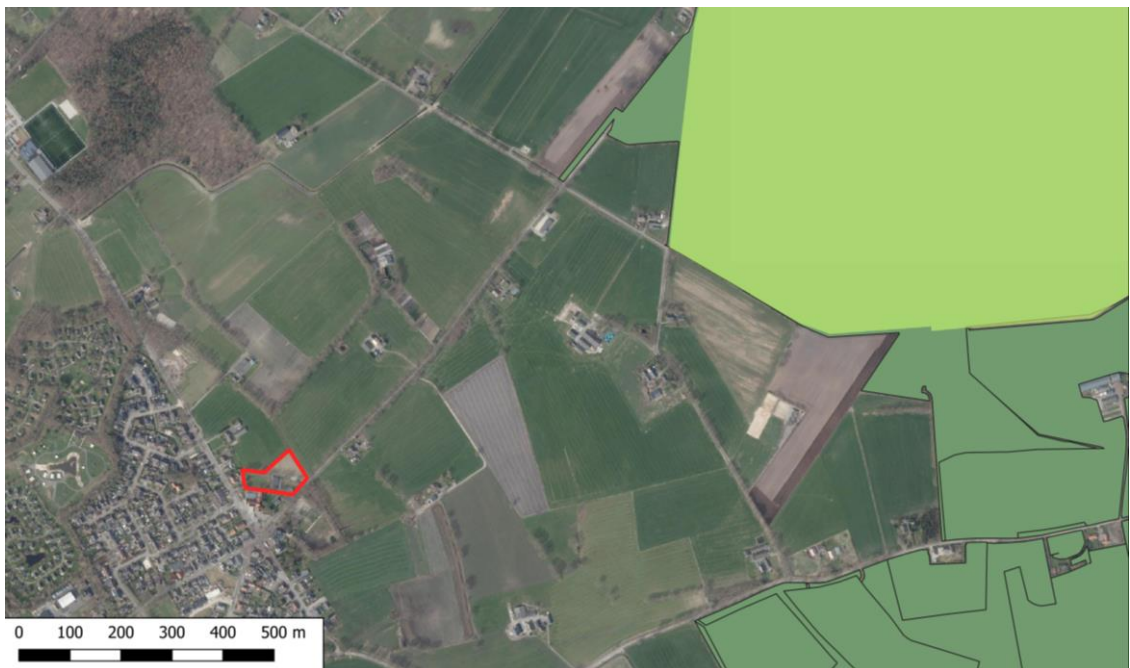
Het plangebied ligt op meer dan 800 meter van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (zie figuur 3.1). Met het initiatief wordt afgeweken van het vigerende bestemmingsplan. De provinciale regels van Overijssel over het NNN gelden alleen voor gronden binnen het NNN. De nee, tenzij afweging is daarom niet aan de orde. In het kader van goede ruimtelijke ordening is het wel noodzakelijk te waarborgen dat een plan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet aantast. Goede ruimtelijke ordening houdt in dat naastgelegen functies elkaar niet te veel hinderen.

Mogelijke effecten

Tussen het plangebied en het NNN ligt open agrarisch gebied. Vanwege deze ligging en de afstand van ruim 800 meter tot het NNN heeft de geplande ontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden. Dat wil zeggen dat rust, donkerte, openheid landschap, de kwaliteit van de bodem, water en lucht, waterhuishouding, oppervlakte, robuustheid, aaneengeslotenheid en de samenhang van het NNN, niet worden aangetast door de geplande ontwikkeling.

Conclusie

In het kader van goede ruimtelijke ordening hebben de werkzaamheden, vanwege de ligging en de afstand tot het NNN, geen negatieve invloed op het functioneren van het NNN. Er is geen sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Het nemen van vervolgstappen is niet aan de orde

Figuur 3.1 Locatie plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebied de Sallandse Heuvelrug (lichtgroen) en NNN-gebied (licht- en donkergroen). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Binnen het plangebied is beperkt beplanting aanwezig. Beplanting binnen het plangebied bestaat voornamelijk uit soorten als smalle weegbree, ridderzuring en gewoon biggenkruid. De bomen en struwelen binnen het plangebied bestaan uit zomereik, es, veldesdoorn, Europese vogelkers en sleedoorn.

Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd door art 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) van de Wet natuurbescherming. Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de bebouwing in de vorm van onder andere spouwmuren, die middels kieren, dakranden en open voegen toegankelijk zijn voor vleermuizen. Dit vermoeden wordt bevestigd doordat tijdens een eerder uitgevoerd onderzoek in het plangebied is vastgesteld dat een gewone dwergvleermuis is ingevlogen in de spouwmuur van de gymzaal (Gelder, 2014). Naar verwachting betrof het een (incidenteel) in gebruik zijnde zomerverblijfplaats. De bomen en struiken in het plangebied zijn ongeschikt als vaste verblijfplaatsen van vleermuizen

door het ontbreken van geschikte holten en spleten. Als gevolg van de sloop van de sportzaal gaan mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is noodzakelijk om de functie van de bebouwing als vaste verblijfplaats voor vleermuizen in beeld te brengen.

Aanvullend onderzoek

Aanvullend onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk. Geadviseerd wordt om dit aanvullende onderzoek uit te voeren conform het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad 2017) en kennisdocument (BIJ12 2017). In voorliggende situatie houdt het in dat in de periode half mei tot en met september vier nachtelijke bezoeken worden uitgevoerd. Met de informatie die met gericht onderzoek wordt verzameld, kan maatwerk worden geleverd met betrekking tot de (eventueel) te nemen mitigerende maatregelen.

Mitigerende maatregelen

Mocht in de te slopen bebouwing vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn (aangetoond door aanvullende onderzoek), dan zijn de volgende stappen noodzakelijk:

- Bij aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is het aanvragen van ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk bij bevoegd gezag (Provincie Overijssel). Hiervoor dient een projectplan opgesteld te worden waarin duidelijk wordt welke functie het plangebied heeft voor vleermuizen, welke effecten optreden en op welke wijze effecten voorkomen worden. De looptijd van een ontheffing Wet natuurbescherming is maximaal 20 weken.
- Bij planning van de sloopwerkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoensactiviteit van vleermuizen om verstoring in de meest kwetsbare perioden (kraam-, paar- en of overwinteringsperiode) te voorkomen. De precieze planning is afhankelijk van de uitkomsten van het aanvullend onderzoek en de (verwachte) functie die het plangebied heeft voor vleermuizen. Normaliter is de meest geschikte periode voor het uitvoeren van sloopwerkzaamheden 1 april–15 mei en september- oktober (weersafhankelijk).
- Voorafgaand aan de werkzaamheden op de locaties waarin vleermuizen verblijven is het soms noodzakelijk om de bebouwing ongeschikt te maken voor vleermuizen. Met een controle kan vervolgens gecheckt worden of de vleermuizen daadwerkelijk vertrokken zijn.
- Ter vervanging van de te verwijderen verblijfplaatsen dienen veelal vervangende verblijfplaatsen te worden gerealiseerd. Om dit te mitigeren dienen vervangende verblijfplaatsen te worden gerealiseerd. Tijdelijke voorzieningen kunnen gerealiseerd worden door bijvoorbeeld het plaatsen van speciale vleermuis kasten die in de meeste gevallen drie (soms zes) maanden voorafgaand aan de werkzaamheden geplaatst dienen te zijn. Daarnaast dienen in de nieuwbouw of in omliggende gebouwen permanente verblijven aangebracht te worden.
- Bovenstaande maatregelen dienen te worden uitgevoerd in overleg met een vleermuisdeskundige.

Foeragegebieden

Gezien de aard van het plangebied wordt geen belangrijk foeragegebied voor vleermuizen verwacht. Tevens is tijdens het vleermuisonderzoek in 2014 geen belangrijk foeragegebied aangetroffen. Boven-

dien blijft het plangebied na uitvoering van de werkzaamheden in vergelijkbare mate geschikt als foeragegebied voor vleermuizen. Vervolgstappen voor foeragegebieden voor vleermuizen zijn niet aan de orde.

Vliegroutes

Als gevolg van de plannen worden geen opgaande lijnvormige structuren verwijderd die van belang kunnen zijn als onmisbare vliegroute voor vleermuizen. In de omgeving zijn voldoende alternatieve lijnvormige elementen aanwezig als overige laanbeplanting, sloten en bebouwing die gebruikt kunnen worden als vliegroute, waardoor van een onmisbare vliegroute geen sprake is. Tevens is tijdens het vleermuisonderzoek in 2014 geen vliegroute aangetroffen. Vervolgstappen voor vliegroutes van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Beschermde grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren (zoals steenmarter) worden op basis van terreinkenmerken, het terreingebruik, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn in het plangebied vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere egel, mol, bosmuis, huisspitsmuis, bosspitsmuis (spec.), en rosse woelmuis. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 2.1).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet Natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Kader 4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart en huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

In het plangebied en in nabije omgeving zijn geen broedvogels met jaarrond beschermde nesten en onmisbare foerageergebieden aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht. Vervolgstappen voor broedvogels waarvan nesten jaarrond wettelijke bescherming genieten zijn niet aan de orde.

Overige broedvogels

Door de aanwezigheid van bebouwing en struweel is binnen het plangebied broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten als heggenmus, roodborst, winterkoning, groenling, houtduif, vink, en merel.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Werkzaamheden worden zo veel mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd. Voor meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen. Wanneer werkzaamheden binnen deze perioden worden uitgevoerd adviseren we om een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Bij het onverwacht aantreffen van nesten van broedvogels dienen de betreffende werkzaamheden direct te worden gestaakt en direct contact te worden gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

4.4 Amfibieën

Door de afwezigheid van permanent oppervlaktewater wordt voortplanting van amfibieën binnen het plangebied uitgesloten.

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens wordt ook overwintering van de in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën (zoals Poelkikker en Rugstreeppad) uitgesloten.

Wel is overwintering van algemene soorten amfibieën zoals kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker te verwachten in aanwezige ruigtes, (muizen)holen en strooisellaag binnen het plangebied. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

4.5 Dagvlinders

Sleedoornpage

Binnen de projectlocatie is door de aanwezigheid van zonbeschenen bosranden met sleedoorn potentieel leefgebied aanwezig voor sleedoornpage. Sleedoornpage is voor de ei-afzetting afhankelijk van sleedoorn. Binnen de projectlocaties zijn echter geen waarnemingen van sleedoornpage bekend (NDFF 2019). Tijdens het veldbezoek is op kansrijke plekken gezocht naar eitjes van sleedoornpage. De winterperiode is de optimale periode om voortplanting van sleedoornpage te kunnen vaststellen door op zoek te gaan naar deze eitjes. Er zijn geen eitjes van sleedoorn gevonden waardoor voortplanting van de soort binnen het plangebied wordt uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van sleedoornpage zijn niet aan de orde.

Overige beschermde dagvlinders

Vaste verblijfplaatsen van overige beschermde dagvlinders (zoals grote weerschijnvlinder) worden op basis van het uitgevoerde onderzoek, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2019) niet verwacht binnen de projectlocatie. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroep.

4.6 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens wordt in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen, ongewervelden en vissen. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Gelder, A. de (2014) Natuurtoets Bathemenerweg 3-7, Nieuw-Heeten. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Eindrapport 14-220. EcoGroen Advies BV, Zwolle.

Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Internet

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>) geraadpleegd 7 februari 2019

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>)

Ministerie van EZ (2016). (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>).

NDFF Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd 26 februari 2019.

Provincie Overijssel (2019). Atlas van Overijssel (**Fout! De hyperlinkverwijzing is ongeldig.**geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1) geraadpleegd 7 februari 2019

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2017). Zoogdierversamenwerking en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl.

Zoogdierenvereniging (2019). Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren

Bijlagen

